A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2019. június 6.*

„Előzetes döntéshozatal – Az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásai – 2014/24/EU irányelv – A 10. cikk c) pontja és a d) pont i., ii. és v. alpontja – Érvényesség – Hatály – A választottbírói és békéltetési szolgáltatások és bizonyos jogi szolgáltatások kizárása – Az egyenlő bánásmód és a szubszidiaritás elve – EUMSZ 49. és EUMSZ 56. cikk”

A C-264/18. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Grondwettelijk Hof (alkotmánybíróság, Belgium) a Bírósághoz 2018. április 13-án érkezett, 2018. március 29-i határozatával terjesztett elő a

P. M.,

N. G.d.M.,

P. V.d.S.

és

a **Ministerraad**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: E. Regan tanácselnök (előadó), C. Lycourgos, Juhász E., M. Ilešič és I. Jarukaitis bírák,

főtanácsnok: M. Bobek,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– P. M., P. V.d.S., N. G.d.M. képviseletében P. Vande Casteele advocaat,

– a belga kormány képviseletében J.-C. Halleux, P. Cottin, L. Van den Broeck és C. Pochet, meghatalmazotti minőségben, segítőik: D. D’Hooghe, C. Mathieu és P. Wytinck advocaten,

* Az eljárás nyelve: holland.

– a cseh kormány képviseletében M. Smolek és J. Vláčil, meghatalmazotti minőségben,

– a görög kormány képviseletében M. Tassopoulou, S. Papaioannou és S. Charitaki, meghatalmazotti minőségben,

– a ciprusi kormány képviseletében D. Kalli és E. Zachariadou, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Parlament képviseletében A. Pospíšilová Padowska és R. van de Westelaken, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Unió Tanácsa képviseletében M. Balta és F. Naert, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében L. Haasbeek és P. Ondrůšek, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. február 26-i 2014/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2014. L 94., 65. o.; helyesbítés: HL 2015. L 275., 68. o.) 10. cikke c) pontjának és d) pontja i., ii., és v. alpontjának az érvényességére vonatkozik.

2 E kérelmet az egyrészről P. M., N. G.d.M. és P. V.d.S. másrészről a Ministerraad (minisztertanács, Belgium) között, a 2014/24 irányelv rendelkezéseit átültető belga jogszabállyal bizonyos jogi szolgáltatásoknak a közbeszerzési eljárások közül való kizárása tárgyában folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A 2014/24 irányelv (1), (4), (5), (24) és (25) preambulumbekezdése kimondja:

„(1) A közbeszerzési szerződések tagállami hatóságok által vagy nevében történő odaítélésének meg kell felelnie az [EUM]-Szerződés alapelveinek, különösen az áruk szabad mozgásának, a letelepedés szabadságának és a szolgáltatásnyújtás szabadságának, valamint az ezekből származó elveknek, mint például az egyenlő bánásmód, a megkülönböztetés tilalma, a kölcsönös elismerés, az arányosság és az átláthatóság elvének. Ugyanakkor a bizonyos értéket meghaladó közbeszerzési szerződések tekintetében a nemzeti közbeszerzési eljárásokat koordináló rendelkezéseket kell megállapítani annak érdekében, hogy az említett elvek a gyakorlatban is érvényesüljenek, és a közbeszerzés területén biztosítva legyen a verseny.

[…]

(4) A közszféra intézkedéseinek egyre sokrétűbb formái szükségessé tették magának a közbeszerzés fogalmának a pontosabb meghatározását. Ez a pontosítás azonban nem szélesítheti ki ennek az irányelvnek a hatályát [az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i]

2004/18/EK irányelv [HL 2004. L 134., 114. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 7. kötet, 132. o.; helyesbítés: HL 2014. L 339., 14. o.] hatályához képest. Az uniós közbeszerzési szabályoknak nem céljuk, hogy a közpénzek kifizetésének minden formáját szabályozzák; kizárólag azokra vonatkoznak, amelyek közbeszerzési szerződés alapján nyújtott ellenérték fejében teljesített építési beruházások, árubeszerzések vagy szolgáltatásnyújtások megszerzésére irányulnak. […]

[…]

(24) Emlékeztetni kell arra, hogy a választottbírói és békéltetési szolgáltatásokat [helyesen: a választottbírói és békéltetési szolgáltatásokat, valamint az alternatív vitarendezés más hasonló formáit] általában olyan szervek vagy magánszemélyek nyújtják, amelyeket, illetve akiket a beszerzési szabályok hatálya alá nem vonható módon jelöltek vagy választottak ki. Egyértelművé kell tenni, hogy ezen irányelv nem alkalmazandó az ilyen szolgáltatások nyújtására vonatkozó szolgáltatási szerződésekre, azok nemzeti jog szerinti elnevezésétől függetlenül.

(25) Több olyan jogi szolgáltatás is létezik, amelyet valamely tagállami bíróság által kijelölt szolgáltató nyújt, amelynek keretében az igazságszolgáltatási eljárásokban ügyvédek képviselik az ügyfeleket, amelyeket közjegyzőnek kell nyújtania, vagy amelyek hivatalos hatósági jogkör gyakorlásához kapcsolódnak. Az ilyen jogi szolgáltatásokat általában olyan szervek vagy magánszemélyek nyújtják, amelyeket vagy akiket a közbeszerzési szabályok hatálya alá nem vonható módon jelöltek vagy választottak ki – ide tartozhat például egyes tagállamokban az ügyészek kijelölése. Az ilyen jogi szolgáltatásokat következésképpen ki kell zárni ezen irányelv hatálya alól.”

4 Ezen irányelv a „Különös kizárások a szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződések esetében” című 10. cikke a c) és d) pontjában a következőképpen rendelkezik:

„Ez az irányelv nem alkalmazandó azokra a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződésekre, amelyek tárgya:

[…]

c) választottbírói és békéltetési szolgáltatások;

d) a következő jogi szolgáltatások bármelyike:
   i. ügyfél jogi képviselete [az ügyvédi szolgáltatásnyújtás szabadsága tényleges gyakorlásának elősegítéséről szóló, 1977. március 22-i] 77/249/EGK tanácsi irányelv [HL 1977. L 78., 17. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 1. kötet, 52. o.] 1. cikke szerinti ügyvéd által az alábbi ügyekben:

      – tagállamban, harmadik országban vagy nemzetközi választottbírói, illetve békéltetői fórumon lefolytatott választottbírói vagy békéltetői eljárás, vagy

      – tagállam vagy harmadik ország bírósága, törvényszéke vagy hatósága, illetve nemzetközi bíróság, törvényszék, illetve más intézmény előtt lefolytatott igazságszolgáltatási eljárás;
   ii. jogi tanácsadás, ha arra az e cikk i. pontjában említett eljárások bármelyikére való felkészítésként kerül sor, vagy amennyiben kézzelfogható jele és nagy valószínűsége van annak, hogy az az ügy, melyben a jogi tanácsadásra sor kerül, ilyen eljárások tárgyát fogja képezni, feltéve, hogy a tanácsadást a [77/249] irányelv 1. cikke szerinti ügyvéd nyújtja;

[…]
   v. olyan egyéb jogi szolgáltatások, amelyek az érintett tagállamban hivatalos hatósági jogkör gyakorlásához kapcsolódnak, abban az esetben is, ha csak alkalmi jelleggel”.

A belga jog

5 A 2016. június 17-i loi relative aux marchés publics-ben (a közbeszerzésekről szóló törvény, *Moniteur belge*, 2016. július 17., 44219. o.) a belga jogalkotó felülvizsgálta a közbeszerzési szerződések odaítélésére vonatkozó szabályokat, és a jogszabályát összhangba hozta a 2014/24 irányelvvel. E törvény 28. cikke kimondja:

„1. § A (2) bekezdésre is figyelemmel a törvény nem alkalmazandó azokra a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződésekre, amelyek tárgya:

[…]

3° választottbírói és békéltetési szolgáltatások;

4° a következő jogi szolgáltatások bármelyike:

a) ügyfél jogi képviselete a [77/249] irányelv 1. cikke szerinti ügyvéd által az alábbi ügyekben:

i. valamely tagállamban, vagy harmadik országban, vagy nemzetközi választottbírósági vagy békéltetési fórum előtt lefolytatott választottbírósági vagy békéltetési eljárás során, vagy

ii. valamely tagállam vagy harmadik ország nemzeti bíróságai, törvényszékei vagy hatóságai előtt vagy nemzetközi bíróságok, törvényszékek és intézmények előtt lefolytatott igazságügyi eljárás során;

b) jogi tanácsadás, ha arra az e cikk i. pontjában említett eljárások bármelyikére való felkészítésként kerül sor, vagy amennyiben kézzel fogható jele és nagy valószínűsége van annak, hogy az az ügy, melyben a jogi tanácsadásra sor kerül, ilyen eljárások tárgyát fogja képezni, feltéve, hogy a tanácsadást a fent hivatkozott [77/249] irányelv 1. cikke szerinti ügyvéd nyújtja;

[…]

e) olyan egyéb jogi szolgáltatások, amelyek a Királyságban – még ha eseti jelleggel is – hatósági hatáskör gyakorlásához kapcsolódnak;

[…]

2. § A Király meghatározhat olyan közbeszerzési szabályokat, amelyeket – a Király által megállapított esetekben – az 1. § (4) bekezdésének a. és b. pontja szerinti közbeszerzési szerződésekre alkalmazni kell.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

6 2017. január 16-án P. M., N. G.d.M. és P. V.d.S., az alapeljárás felperesei – akik ügyvédek és jogászok – a kérdést előterjesztő bírósághoz, a Grondwettelijk Hofhoz (alkotmánybíróság, Belgium) fordultak a közbeszerzésekről szóló törvény rendelkezéseinek megsemmisítése iránt, amelyek bizonyos jogi szolgáltatásokat, valamint bizonyos választottbírói és békéltetési szolgáltatásokat kizárnak az említett törvény hatálya alól.

7 Az alapeljárás felperesei úgy érvelnek, hogy ezek a rendelkezések – mivel azok következtében az említett törvényben előírt közbeszerzések hatálya alól kikerülnek az ott meghatározott szolgáltatások –, nem igazolható eltérő bánásmódot teremtenek.

8 A kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint ezért felmerül a kérdés, hogy e szolgáltatások kizárása a közbeszerzési eljárások hatálya alól sérti-e az uniós jogalkotó által a 2014/24 irányelv elfogadása során követett, a teljes körű versenyre, a szolgáltatásnyújtás szabadságára és a letelepedés szabadságára vonatkozó célkitűzéseket, továbbá hogy a szubszidiaritás és az egyenlő bánásmód elvének nem kellett volna-e e szolgáltatások tekintetében is az uniós jogszabályok harmonizációjához vezetnie.

9 E bíróság szerint az előtte folyamatban lévő eljárásban megsemmisíteni kért nemzeti jogszabályi rendelkezések alkotmányosságának értékeléséhez meg kell vizsgálni, hogy ezen irányelv 10. cikke c) pontjának és d) pontja i., ii. és v. alpontjának rendelkezései összeegyeztethetőek-e az egyenlő bánásmód és a szubszidiaritás elvével, valamint az EUMSZ 49. és EUMSZ 56. cikkel.

10 E körülmények között a Grondwettelijk Hof (alkotmánybíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Összeegyeztethető-e [2014/24] irányelv 10. cikkének [c) pontja és 10. cikke d) pontjának i., ii. és v. alpontja] az – adott esetben a szubszidiaritás elvével és az [EUMSZ] 49. és [EUMSZ] 56. cikkel összefüggésben értelmezett – egyenlőség elvével annyiban, amennyiben az említett rendelkezésekben megjelölt szolgáltatások ki vannak zárva az említett irányelvben foglalt, a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélése során a teljes körű versenyt és a szabad mozgást garantáló közbeszerzési szabályok alkalmazásából?”

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságáról

11 A cseh és a ciprusi kormány vitatja az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés, és ebből következően az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságát.

12 A cseh kormány azt állítja, hogy ez a kérdés semmilyen módon nem függ össze az alapeljárás tényállásával és tárgyával, amely eljárás arra a kérdésre vonatkozik, hogy a belga alkotmánnyal ellentétes-e, hogy a nemzeti jog a közbeszerzésekre vonatkozó nemzeti szabályok hatálya alól kizárjon bizonyos jogi szolgáltatásokat, amelyek a 2014/24 irányelv hatálya alól is ki vannak zárva. E kormány szerint azonban az uniós jog a tagállamot nem kötelezi arra, hogy a kérdéses szolgáltatásokat az átültető nemzeti szabályok hatálya alá vonja. Ezt a kérdést tehát kizárólag a belga alkotmány alapján kell értékelni.

13 A ciprusi kormány úgy érvel, hogy az előterjesztett kérdés ezen irányelv 10. cikke c) pontjának és d) pontja i., ii. és v. alpontjának az EUMSZ 49. és EUMSZ 56. cikkel való összeegyeztethetőségére vonatkozik. Az uniós szinten kimerítő harmonizálás tárgyát képező területen tett bármely nemzeti intézkedést azonban e harmonizációs intézkedés rendelkezései, nem pedig az elsődleges jog alapján kell megítélni.

14 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy ha az uniós intézmények által hozott jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdés nemzeti bíróság előtt merül fel, e bíróságra tartozik annak megítélése, hogy határozata meghozatalához szükséges-e a kérdés eldöntése, és hogy ezért kérje, hogy a Bíróság határozzon e kérdésről. Következésképpen, ha a nemzeti bíróság által előterjesztett kérdések uniós jogszabály érvényességére vonatkoznak, a Bíróság főszabály szerint köteles határozatot hozni (1997. november 11-i Eurotunnel és társai ítélet, C-408/95, EU:C:1997:532, 19. pont; 2002. december 10-i British American Tobacco (Investments) és Imperial Tobacco ítélet, C-491/01, EU:C:2002:741, 34. pont; 2017. március 28-i Rosneft ítélet, C-72/15, EU:C:2017:236, 49. pont).

15 A Bíróság csak akkor tagadhatja meg a nemzeti bíróság által az EUMSZ 267. cikk alapján előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés elbírálását, ha különösen az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tartalmát illetően a Bíróság eljárási szabályzatának 94. cikkében meghatározott követelményeket nem tartják tiszteletben, vagy ha nyilvánvalóan kitűnik, hogy az uniós szabálynak a nemzeti bíróság által kért értelmezése vagy érvényességének vizsgálata semmilyen módon nem függ össze az alapeljárás tényállásával és tárgyával, vagy ha a probléma elméleti jellegű (2017. március 28-i Rosneft ítélet, C-72/15, EU:C:2017:236, 50. pont).

16 A jelen esetben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból az tűnik ki, hogy az alapeljárásban szóban forgó, a kérdést előterjesztő bíróság előtti eljárásban megsemmisíteni kért nemzeti rendelkezések a 2014/24 irányelvet a belga jogba átültető törvényre, és különösen bizonyos jogi szolgáltatásoknak e törvény hatálya alóli kizárására vonatkoznak.

17 E körülmények között – a cseh és a ciprusi kormány állításával ellentétben – a 2014/24 irányelv 10. cikke c) pontja és d) pontja i., ii., és v. alpontja érvényességének kérdése nem irreleváns az alapeljárás kimenetele szempontjából. Az említett rendelkezésekben előírt kizárások érvénytelenségének kimondása esetén ugyanis a kérdést előterjesztő bíróság előtti eljárásban megsemmisíteni kért rendelkezéseket az uniós joggal ellentétesnek kellene tekinteni.

18 A fenti megfontolásokból az következik, hogy az előterjesztett kérdés, és ennélfogva az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadható.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

19 A kérdést előterjesztő bíróság kérdésével lényegében azt kéri a Bíróságtól, hogy az egyenlő bánásmód és a szubszidiaritás elvére, valamint az EUMSZ 49. és EUMSZ 56. cikkre tekintettel döntsön a 2014/24 irányelv 10. cikke c) pontjának és d) pontja i., ii., és v. alpontjának érvényességéről.

20 Először is a szubszidiaritás elve és az EUMSZ 49. és EUMSZ 56. cikk tiszteletben tartása vonatkozásában emlékeztetni kell egyrészt arra, hogy az EUSZ 5. cikk (3) bekezdésében megfogalmazott szubszidiaritás elve kimondja, hogy azokon a területeken, amelyek nem tartoznak kizárólagos hatáskörébe, az Unió csak akkor és annyiban jár el, amikor és amennyiben a tervezett intézkedés céljait a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, így azok a tervezett intézkedés terjedelme vagy hatása miatt az Unió szintjén jobban megvalósíthatók (lásd ebben az értelemben: 2016. május 4-i Philip Morris Brands és társai ítélet, C-547/14, EU:C:2016:325, 215. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

21 Abból a tényből, hogy az uniós jogalkotó a 2014/24 irányelv hatálya alól kizárta az ezen irányelv 10. cikkének c) pontjában és e cikk d) pontja i., ii., és v. alpontjában meghatározott szolgáltatásokat, szükségszerűen következik, hogy ezáltal úgy értékelte, hogy a nemzeti jogalkotók feladata annak meghatározása, hogy ezeket a szolgáltatásokat a közbeszerzési szabályok alá kell-e vonni.

22 Ennélfogva nem lehet azt állítani, hogy ezeket a rendelkezéseket a szubszidiaritás elvének megsértésével fogadták volna el.

23 Másrészt, ami az EUMSZ 49. és EUMSZ 56. cikk tiszteletben tartását illeti, a 2014/24 irányelv (1) preambulumbekezdése kimondja, hogy a közbeszerzési szerződések tagállami hatóságok által vagy nevében történő odaítélésének meg kell felelnie az EUM-Szerződés alapelveinek, különösen a letelepedés szabadságának és a szolgáltatásnyújtás szabadságának.

24 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint ugyanis a közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak uniós szintű összehangolásának célja a szolgáltatások és termékek szabad mozgását érintő azon akadályok megszüntetése, amelyek ezen eljárások miatt kialakulhatnak, és ezáltal azon gazdasági szereplők érdekeinek védelme, amelyek valamely tagállamban rendelkeznek székhellyel, és valamely másik tagállamban székhellyel rendelkező ajánlatkérők számára kívánnak árut vagy szolgáltatást kínálni (lásd ebben az értelemben: 2007. november 13-i Bizottság kontra Írország ítélet, C-507/03, EU:C:2007:676, 27. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

25 Mindazonáltal ebből nem következik, hogy a 2014/24 irányelv sértené a Szerződésekben biztosított szabadságokat azáltal, hogy az utóbbi irányelv a 10. cikkének c) pontjában és d) pontja i., ii., és v. alpontjában meghatározott szolgáltatásokat kizárta ezen irányelv hatálya alól, ennélfogva nem kötelezte a tagállamokat arra, hogy e szolgáltatásokat a közbeszerzési szabályok alá vonják.

26 Másodszor, az uniós jogalkotó mérlegelési jogköre és az egyenlő bánásmód alapelve tekintetében a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a Bíróság az uniós jogalkotó számára széles körű mérlegelési jogkört ismert el a ráruházott hatáskörök gyakorlása során, amennyiben magatartása politikai, gazdasági és szociálpolitikai döntéseket igényel, illetve amikor összetett értékelést és mérlegelést kell végeznie (2008. december 16-i Arcelor Atlantique et Lorraine és társai ítélet, C-127/07, EU:C:2008:728, 57. pont; 2009. január 30-i Planta Tabak ítélet, C-220/17, EU:C:2019:76, 44. pont). Csupán az e területen meghozott intézkedésnek a hatáskörrel rendelkező intézmények által elérni kívánt céllal kapcsolatos nyilvánvalóan alkalmatlan jellege lehet kihatással az ilyen intézkedés jogszerűségére (2004. december 14-i Swedish Match ítélet, C-210/03, EU:C:2004:802, 48. pont).

27 Mindazonáltal az uniós jogalkotónak a választását még ilyen jogkör birtokában is objektív és a szóban forgó szabályozás által követett célnak megfelelő megfontolásokra kell alapoznia (2008. december 16-i Arcelor Atlantique et Lorraine és társai ítélet, C-127/07, EU:C:2008:728, 58. pont).

28 Ezenkívül a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint az egyenlő bánásmód elve mint az uniós jog általános elve megköveteli, hogy hasonló helyzeteket ne kezeljenek eltérő módon, és hogy az eltérő helyzeteket ne kezeljék egyenlő módon, kivéve ha az ilyen bánásmód objektíven igazolható (lásd: 2008. december 16-i Arcelor Atlantique et Lorraine és társai ítélet, C-127/07, EU:C:2008:728, 23. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

29 Az eltérő helyzetek hasonló jellegét az azokat jellemző tényezők összességére tekintettel kell értékelni. E tényezőket – többek között – a szóban forgó különbségtételt létrehozó uniós aktus tárgyának és céljának fényében kell meghatározni és értékelni. Ezen túlmenően tekintetbe kell venni azon szabályozási terület elveit és céljait, amelyhez a szóban forgó aktus tartozik (2011. május 12-i Luxemburg kontra Parlament és Tanács ítélet, C-176/09, EU:C:2011:290, 32. pont; 2019. január 30-i Planta Tabak ítélet, C-220/17, EU:C:2019:76, 37. pont).

30 Ezen elvek fényében kell megvizsgálni – az egyenlő bánásmód és a szubszidiaritás elvére tekintettel – a 2014/24 irányelv 10. cikke c) pontjának és d) pontja i., ii., és v. alpontjának érvényességét.

31 Így ami először is a 2014/24 irányelv 10. cikkének c) pontjában említett választottbírói és békéltetési szolgáltatásokat illeti, az irányelv (24) preambulumbekezdése kimondja, hogy a választottbírói és békéltetési szolgáltatásokat, valamint a más hasonló formájú alternatív vitarendezési szolgáltatásokat nyújtó szervek vagy magánszemélyek kijelölése vagy megválasztása a közbeszerzési szabályok hatálya alá nem vonható módon történik.

32 A választottbírókat és békéltetőket ugyanis a vitában részt vevő valamennyi félnek mindig el kell fogadnia, és azokat e felek közös megegyezésével kell kijelölni. A választottbírósági vagy békéltetési szolgáltatás tekintetében közbeszerzési eljárást indító közjogi szerv tehát nem írhatja elő a másik fél számára, hogy választottbíróként vagy békéltetőként e közbeszerzés ajánlattevője fog eljárni.

33 Az objektív jellemzőikre tekintettel a 10. cikk c) pontjában foglalt választottbírói és békéltetési szolgáltatások tehát nem összehasonlíthatóak a 2014/24 irányelv hatálya alá tartozó más szolgáltatásokkal. Ebből következően az uniós jogalkotó a mérlegelési jogköre keretében az egyenlő bánásmód elvének megsértése nélkül zárhatta ki a 2014/24 irányelv 10. cikkének c) pontjában foglalt szolgáltatásokat ezen irányelv hatálya alól.

34 Másodszor, a 2014/24 irányelv 10. cikke d) pontjának i. és ii. alpontjában foglalt, ügyvédek által nyújtott szolgáltatásokat illetően ezen irányelv (25) preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy az uniós jogalkotó figyelembe vette azt a tényt, hogy az ilyen jogi szolgáltatásokat általában olyan szervek vagy magánszemélyek nyújtják, amelyeket vagy akiket egyes tagállamokban a közbeszerzési szabályok hatálya alá nem vonható módon jelöltek vagy választottak ki – ezért ezeket a jogi szolgáltatásokat ki kell zárni az említett irányelv hatálya alól.

35 Ebben a tekintetben rá kell mutatni, hogy a 2014/24 irányelv 10. cikke d) pontjának i. és ii. pontja az említett irányelv hatálya alól nem zárja ki az ügyvéd által az ajánlatkérő számára nyújtható valamennyi szolgáltatást, hanem csak az ügyfél jogi képviseletét a nemzetközi választottbírói, illetve békéltetői fórumon, tagállam vagy harmadik ország bírósága vagy hatósága előtti, valamint a nemzetközi bíróság vagy intézmény előtti eljárásban, továbbá az ezen eljárásokra való felkészítés keretében vagy az ilyen eljárások során nyújtott jogi tanácsadást. Az ügyvéd által nyújtott ilyen szolgáltatások csak az *intuitu personae* kapcsolat keretében foghatók fel, amely szigorúan bizalmas jellegű.

36 Egyrészt azonban az ügyvéd és az ügyfele közötti említett *intuitu personae* kapcsolat – amelynek jellemzője a védő szabad megválasztása és az ügyfél és az ügyvéd közötti bizalmi viszony – megnehezíti a nyújtandó szolgáltatások elvárt minőségének objektív leírását.

37 Másrészt az ügyvéd és az ügyfele közötti kapcsolat bizalmas jellegét – amelynek célja, különösen a jelen ítélet 35. pontjában leírt körülmények között, a jogalanyok védelemhez való joga teljes körű gyakorlásának garantálása, továbbá azon követelmény betartása, hogy valamennyi jogalanynak lehetősége legyen arra, hogy teljesen szabadon ügyvédhez fordulhasson (lásd ebben az értelemben: 1982. május 18-i AM & S Europe kontra Bizottság ítélet, 155/79, EU:C:1982:157, 18. pont) – veszélyeztethetné az ajánlatkérő arra irányuló kötelezettsége, hogy pontosan meghatározza az ilyen közbeszerzés odaítélési feltételeit és az e feltételeknek adandó nyilvánosságot.

38 Ebből következően a 2014/24 irányelv 10. cikke d) pontjának i. és ii. alpontjában foglalt szolgáltatások, az objektív jellemzőikre tekintettel nem hasonlíthatók össze az 2014/24 irányelv hatálya alá tartozó más szolgáltatásokkal. Ezen objektív különbségre tekintettel az uniós jogalkotó a mérlegelési jogköre keretében ezeket a szolgáltatásokat is az egyenlő bánásmód elvének megsértése nélkül zárhatta ki az említett irányelv hatálya alól.

39 Harmadik helyen, azon jogi szolgáltatásokat illetően, amelyek még ha csak alkalmi jelleggel is a 2014/24 irányelv 10. cikke d) pontjának v. alpontja szerinti hatósági jogkör gyakorlásához kapcsolódó tevékenységre vonatkoznak, ezek a tevékenységek, következésképpen ezek a szolgáltatások, az EUMSZ 51. cikk értelmében ki vannak zárva e Szerződésnek a letelepedés szabadságára, és az EUMSZ 62. cikke szerinti szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó rendelkezéseinek hatálya alól. Az ilyen szolgáltatások az ezen irányelv hatálya alá tartozó szolgáltatásoktól abban különböznek, hogy azok a közhatalom gyakorlásában való közvetlen vagy közvetett részvétellel, és olyan feladatok teljesítésével járnak, amelyek az állam vagy közjogi testület általános érdekeinek védelmére irányulnak.

40 Ebből következően azok a jogi szolgáltatások, amelyek, még ha csak alkalmi jelleggel is, hatósági jogkör gyakorlásához kapcsolódnak, az objektív jellemzőik miatt nem hasonlíthatók össze az 2014/24 irányelv hatálya alá tartozó más szolgáltatásokkal. Ezen objektív különbségre tekintettel az uniós jogalkotó a mérlegelési jogköre keretében ezeket a szolgáltatásokat is az egyenlő bánásmód elvének megsértése nélkül zárhatta ki az 2014/24 irányelv hatálya alól.

41 Következésképpen a 2014/24 irányelv 10. cikke c) pontja és d) pontjának i., ii., és v. alpontja rendelkezéseinek vizsgálata nem tárt fel olyan körülményt, amely – az egyenlő bánásmód és a szubszidiaritás elvére, valamint az EUMSZ 49. és EUMSZ 56. cikkre tekintettel – érinthetné e rendelkezések érvényességét.

42 A fenti megfontolásokra tekintettel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy annak vizsgálata nem tárt fel olyan körülményt, amely az egyenlő bánásmód és a szubszidiaritás elvére, valamint az EUMSZ 49. és EUMSZ 56. cikkre tekintettel érinthetné a 2014/24 irányelv 10. cikke c) pontja és d) pontjának i., ii., és v. alpontja rendelkezéseinek érvényességét.

A költségekről

43 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

A kérdés vizsgálata nem tárt fel olyan körülményt, amely az egyenlő bánásmód és a szubszidiaritás elvére, valamint az EUMSZ 49. és EUMSZ 56. cikkre tekintettel érinthetné a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. február 26-i 2014/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 10. cikke c) pontja és d) pontjának i., ii., és v. alpontja rendelkezéseinek érvényességét.

Aláírások